

Облік і оподаткування

УДК 657.3:004.021.4

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14979984>

**Інноваційні рішення для автоматизації бухгалтерського обліку в малому
та середньому бізнесі України**

Кузьменко Олена Петрівна,

старший викладач кафедри обліку та оподаткування, Державний
торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-2417-924X>

Ілляшенко Олена Вікторівна,

докторка економічних наук, професорка кафедри фінансів, обліку та безпеки
бізнесу, Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна,

<https://orcid.org/0000-0003-0691-9731>

Косата Інна Анатоліївна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, м. Харків,

Україна, <https://orcid.org/0000-0002-7690-137X>

Прийнято: 21.02.2025 | Опубліковано: 06.03.2025

Анотація. Метою дослідження є аналіз та оцінювання інноваційних рішень для автоматизації облікових процесів в малих та середніх підприємствах (далі – МСП) в Україні. У статті визначено основні проблеми в

традиційній бухгалтерській практиці та вивчено сучасні цифрові інструменти, які підвищують ефективність, точність і відповідність національним та міжнародним фінансовим нормам.

У процесі дослідження було застосовано комплекс наукових методів. Зокрема, критичний аналіз наукової літератури дозволив оцінити наявні підходи та теоретичні основи досліджуваної проблеми. Для впорядкування та наочного представлення даних використовувався табличний метод, що забезпечив їхню структуризацію. Метод наукового абстрагування сприяв узагальненню отриманих результатів і формулюванню висновків, що стали основою для розроблення теоретичних підходів до вивчення проблеми.

У результатах зазначено, що автоматизація значно скорочує час і витрати, пов'язані з бухгалтерськими завданнями, мінімізує людські помилки та підвищує прозорість фінансової звітності. У дослідженні акцентовано на посилюваній інтеграції систем бухгалтерського обліку, заснованих на штучному інтелекті, використанні блокчейн-технологій для забезпечення безпеки фінансових транзакцій, а також хмарних платформ, що сприяють дистанційному управлінню фінансами. Окрім того, визначено основні перешкоди для впровадження цих технологій, зокрема опір організацій технологічним змінам, недостатній рівень цифрової грамотності та загрози кібербезпеки.

У висновках підсумовано, що впровадження інноваційних рішень у сфері бухгалтерського обліку має важливе значення для сталого розвитку МСП в Україні. З метою прискорення цифрової трансформації компанії мають інвестувати в підвищення кваліфікації персоналу, впроваджувати масштабовані інструменти автоматизації та забезпечувати відповідність постійно змінюваним фінансовим нормам. Перспективи подальших досліджень мають стосуватися довгострокового аналізу продуктивності

автоматизованих систем бухгалтерського обліку та вивченню їхнього впливу на розвиток бізнесу.

Ключові слова: цифровізація, фінансовий менеджмент, хмарні обчислення, штучний інтелект, безпека даних.

Innovative solutions for automation of accounting in small and medium businesses in Ukraine

Olena Kuzmenko,

Senior Lecturer of the Department of Accounting, State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-2417-924X>

Olena Illiashenko,

Doctor of Economics, Professor of the Department of Finance, Accounting and Business Security, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Kharkiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-0691-9731>

Inna Kosata,

PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Statistics, Accounting and Auditing, V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-7690-137X>

Abstract. The article examines innovative solutions for automating accounting in small and medium-sized businesses in Ukraine. The purpose of the study is to analyze and evaluate innovative solutions for automating accounting processes in small and medium-sized enterprises (SMEs) in Ukraine. The article identifies the main problems in traditional accounting practices and examines

modern digital tools that increase efficiency, accuracy and compliance with national and international financial regulations.

The study used a range of scientific methods. In particular, a critical analysis of the scientific literature allowed us to evaluate the existing approaches and theoretical foundations of the problem under study. The tabular method was used to organize and visualize the data, which ensured its structuring. The method of scientific abstraction contributed to the generalization of the results and the formulation of conclusions that became the basis for the development of theoretical approaches to the study of the problem.

The results indicate that automation significantly reduces the time and costs associated with accounting tasks, minimizes human errors, and increases the transparency of financial reporting. The study focuses on the increasing integration of artificial intelligence-based accounting systems, the use of blockchain technologies to ensure the security of financial transactions, and cloud platforms that facilitate remote financial management. In addition, the main obstacles to the implementation of these technologies are identified, including the resistance of organizations to technological change, insufficient digital literacy, and cybersecurity threats.

The conclusions summarize that the introduction of innovative accounting solutions is important for the sustainable development of SMEs in Ukraine. In order to accelerate digital transformation, companies should invest in staff development, implement scalable automation tools, and ensure compliance with constantly changing financial regulations. Policymakers and financial institutions play an important role in creating an enabling ecosystem through incentives, regulations, and access to digital infrastructure. Prospects for further research should focus on long-term analysis of the performance of automated accounting systems and their impact on business development.

Keywords: digitalization, financial management, cloud computing, artificial intelligence, data security.

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічної глобалізації МСП відіграє важливу роль у забезпеченні національного економічного зростання, створенні нових робочих місць та зміцненні стабільності ринку. Однак, попри свою значущість, МСП в Україні стикаються з низкою складних проблем у сфері фінансового управління, зокрема в контексті бухгалтерського обліку. Традиційні підходи до ведення бухгалтерії, що базуються на ручному введенні даних та використанні застарілих програмних засобів, призводять до значних втрат в ефективності, збільшення операційних витрат та підвищення ймовірності помилок. Ці чинники суттєво обмежують потенціал для розвитку бізнесу, знижуючи його конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках.

Це дослідження спрямоване на вивчення актуальності впровадження інноваційних підходів до автоматизації процесів бухгалтерського обліку в малих та середніх підприємствах. Оцінювання наявних перешкод та ефективності сучасних технологічних рішень дає змогу розробити практичні рекомендації для підприємств і політичних інституцій. Визначення чіткої взаємозалежності між автоматизацією бухгалтерії та покращенням фінансового управління сприятиме розширенню дискурсу щодо цифрової трансформації та забезпечення економічної стійкості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Автоматизація процесів бухгалтерського обліку та інтеграція цифрових технологій у фінансовий менеджмент були предметом наукової уваги багатьох українських дослідників. Значну увагу було приділено ролі технології блокчейн в бухгалтерському обліку та аудиті. Науковці Г. Мацьків, І. Смірнова, А. Малікова, О. Пугаченко, М. Дубініна дослідили впровадження рішень на

основі блокчейну, підкресливши його потенціал для підвищення прозорості та безпеки фінансової звітності. Автори А. О. Яковенко, Т. М. Гнатєва, В. М. Мельничук [2] проаналізували рівень впровадження блокчейну серед українських підприємств, підкресливши його роль у зниженні ризиків шахрайства та покращенні цілісності даних.

Глобальний вплив штучного інтелекту (далі – ШІ) на бухгалтерський облік вивчали М. Ю. Манухіна, І. В. Тацій, О. М. Серікова [3]. Учені визначили основні тенденції в автоматизації на основі ШІ, зокрема застосування програм машинного навчання для фінансового аналізу та прогнозного моделювання. Концепцію цифрового обліку проаналізували Л. Пилипенко, О. Тивончук [4]. Автори простежили його еволюцію та дослідили сучасні проблеми.

Технологічні досягнення, спеціально розроблені для оптимізації робочих процесів бухгалтерського обліку в МСП, шляхи подолання унікальних фінансових обмежень і операційних проблем сектору розглянули Т. Г. Маренич, Ю. О. Зайцев [5]. Маркери ідентифікації фінансової та управлінської звітності вітчизняних суб'єктів господарювання вивчали Л. Л. Гевлич, І. Г. Гевлич [6]. Науковці дослідили потенціал комп'ютерних технологій бухгалтерського обліку та їхнє практичне застосування для МСП в Україні, наголошуючи на їхній актуальності в контексті цифрової економіки.

Ефективність хмарних обчислень в управлінні фінансовими даними проаналізували Р. Бруханський, І. Спільник [7], визначивши основні переваги, такі як зниження витрат, доступність даних і масштабованість.

Фундаментальні принципи коригування політики фінансової звітності відповідно до сучасних технологічних досягнень окреслила І. Манчур [8]. Трансформацію інструментів бухгалтерського обліку та систем оподаткування дослідив І. Орлов [9]. Науковець проілюстрував, як цифрові технології змінюють дотримання нормативних вимог і фінансове управління.

Особливості впровадження цифрових технологій у сферу консалтингу з бухгалтерського обліку та оподаткування розглянули І. Ф. Баланюк, Т. Л. Іванюк [10]. Вплив цифрових інновацій на методології бухгалтерського обліку проаналізував А. Шиш [11], наголосивши на необхідності постійної адаптації до технологічних змін.

Науковиця Н. Рогова [12] визначила стратегічні напрями розвитку агробізнесу в цифровій економіці. Авторка стверджує, що інтеграція автоматизації бухгалтерського обліку в сільському господарстві відіграє важливу роль в оптимізації розподілу ресурсів. Учені М. І. Бурдяк, І. В. Томашук [13] досліджували застосування цифрових технологій у бухгалтерському обліку та аудиті, наголошуючи на необхідності постійного вдосконалення фінансових програмних рішень. Організаційні аспекти бухгалтерського обліку в цифровій економіці розглянули С. Я. Король, А. О. Клочко [14], запропонувавши структуру для бездоганної інтеграції нових технологій у фінансові робочі процеси. Автори підкреслюють важливість узгодження практики бухгалтерського обліку з мінливими вимогами цифрового бізнес-середовища.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний прогрес у дослідженні сфери цифрового обліку, автоматизація фінансових процесів для МСП в Україні залишається актуальною проблемою. Технологія блокчейн, яка забезпечує безпеку та прозорість, потребує подальшого вивчення щодо її масштабованості, економічної ефективності та відповідності нормативним вимогам. Використання ШІ в управлінні фінансами також викликає занепокоєння щодо точності даних та процесу прийняття рішень. Спеціалізовані інструменти бухгалтерського обліку для МСП ще не отримали комплексної оцінки з погляду зручності використання, співвідношення витрат і вигод та впливу на фінансову прозорість. Хмарні

рішення сприяють підвищенню ефективності, однак викликають занепокоєння щодо кібербезпеки та захищеності даних.

Внесок цієї роботи полягає у вивченні ефективних шляхів впровадження інноваційних технологій, які дозволяють МСП України значно підвищити ефективність бухгалтерського обліку, зменшити ризики помилок, уникнути штрафних санкцій та забезпечити стабільний розвиток в умовах сучасного ринкового середовища.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є аналіз та оцінювання сучасних технологічних рішень для автоматизації бухгалтерського обліку в МСП України.

Завдання роботи:

- 1) проаналізувати сучасні технології автоматизації бухгалтерського обліку;
- 2) оцінити ефективність впровадження інноваційних рішень;
- 3) розробити рекомендації для оптимізації цифрової трансформації бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стрімкий розвиток цифрових технологій значно вплинув на бізнес, зокрема на сферу бухгалтерського обліку. Це призвело до того, що МСП в Україні почали стикатися з новими проблемами, пов'язаними з управлінням фінансами, дотриманням податкового законодавства та ефективним веденням бухгалтерії. Оскільки традиційні методи бухгалтерії стають усе менш ефективними, виникає необхідність впровадження інноваційних рішень для автоматизації облікових процесів, що сприятиме підвищенню ефективності роботи, зменшенню людських помилок та забезпеченню прозорості фінансового менеджменту.

Як наслідок, цифрова трансформація бізнес-процесів істотно змінила сферу бухгалтерського обліку, що сприяло виникненню передових технологій

автоматизації. Зокрема, інновації в цій галузі спрямовані на підвищення ефективності, точності та відповідності фінансового менеджменту, зменшуючи залежність від ручних процесів [15, с. 197]. Таким чином, МСП, а також великі корпорації все частіше використовують сучасні бухгалтерські рішення для оптимізації робочих процесів і забезпечення фінансової звітності в реальному часі (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз сучасних технологій автоматизації бухгалтерського обліку

Технологія	Основні особливості	Переваги	Виклики	Приклади
Штучний інтелект та машинне навчання (далі – МН)	Автоматизоване введення даних, виявлення шахрайства, прогнозна аналітика	Зменшує людські помилки, покращує фінансове прогнозування	Високі витрати на впровадження, потребує навчання	QuickBooks AI, Xero AI
Технологія блокчейн	Децентралізований реєстр, смартконтракти, реальний аудит	Підвищує безпеку, запобігає шахрайству, забезпечує прозорість	Складність інтеграції, регуляторна невизначеність	Інструменти бухгалтерії на основі Ethereum
Хмарна бухгалтерія	Віддалений доступ, реальна співпраця, автоматичні оновлення	Економічність, масштабованість, безпечне зберігання даних	Проблеми з безпекою даних, залежність від підключення до Інтернету	QuickBooks Online, SAP Business One
Роботизована автоматизація	Автоматизація повторюваних завдань, таких як	Підвищує ефективність,	Початкові витрати на налаштування,	UiPath, Blue Prism

я процесів (далі – RPA)	зарплата та виставлення рахунків	мінімізує людське втручання	можуть знадобитися оновлення програмного забезпечення	
Великі дані та аналітика	Розширені фінансові інсайти, оцінювання ризиків, прогнозування	Покращує прийняття рішень, оптимізує планування податків	Потребує кваліфікованих професіоналів, проблеми конфіденційнос ті даних	Tableau, Power BI
Оптичне розпізнаванн я символів (далі – OCR)	Витягування даних із рахунків та квитанцій	Зменшує помилки, пов'язані з ручним введенням даних, прискорює обробку	Точність залежить від якості документів, можуть знадобитися коригування	Abbyy, Rossum OCR
Інтернет речей (далі – IoT)	Інтелектуальні фінансові датчики, автоматизований моніторинг транзакцій	Підвищує моніторинг фінансів у реальному часі, відстеження активів	Високі витрати на інфраструктуру, ризики безпеки	SAP IoT, IBM Watson IoT

Джерело: власна розробка авторів

Використання ШІ зумовлює революційні зміни в автоматизації бухгалтерського обліку, забезпечуючи інтелектуальну обробку даних, виявлення шахрайства та прогнозу аналітику. Інструменти на основі ШІ можуть автоматично класифікувати транзакції, виявляти аномалії в фінансових записах та надавати інформацію, що сприяє прийняттю

стратегічних рішень. Алгоритми МН значно покращують фінансове прогнозування шляхом аналізу тенденцій історичних даних, що дозволяє підвищити точність і зменшити вплив людських помилок, а також покращити механізми запобігання шахрайству. Проте впровадження облікових рішень на основі ШІ потребує значних інвестицій, наявності кваліфікованих спеціалістів і постійного оновлення системи [16, с. 164]. Прикладами інтеграції ШІ в бухгалтерію є системи ШІ QuickBooks і ШІ Xero, які застосовують машинне навчання для автоматизації ведення бухгалтерського обліку.

Окрім цього, технологія блокчейн забезпечує значне підвищення прозорості й безпеки бухгалтерського обліку, пропонуючи децентралізовану та захищену від несанкціонованих змін систему обліку. Розумні контракти автоматизують транзакції й забезпечують відповідність стандартам, що зменшує ризик шахрайства та помилок. Системи бухгалтерського обліку, побудовані на блокчейні, дозволяють здійснювати аудити в реальному часі, мінімізуючи розбіжності між записами. Проте впровадження цієї технології супроводжується певними викликами, такими як нормативна невизначеність, складність інтеграції та потреба в спеціалізованому досвіді [17, с. 31]. Інструменти бухгалтерії на основі Ethereum демонструють потенціал блокчейн-технологій у фінансових операціях.

Водночас автоматизація бухгалтерських процесів за допомогою RPA підвищує ефективність шляхом автоматизації повторюваних завдань, таких як обробка рахунків-фактур, керування заробітною платою та звірка. Зменшення необхідності в ручному втручанні сприяє мінімізації помилок і значному прискоренню робочих процесів. Однак підприємства можуть стикатися з труднощами, пов'язаними з високими початковими витратами на впровадження таких рішень і проблемами сумісності програмного забезпечення. Популярні рішення RPA, зокрема UiPath і Blue Prism,

дозволяють оптимізувати фінансові процеси та підвищити продуктивність підприємств.

Технологія OCR автоматизує вилучення даних із рахунків-фактур, квитанцій і фінансових документів, зменшуючи потребу в ручному введенні даних. Покращуючи швидкість і точність обробки, OCR підвищує ефективність бухгалтерського обліку. Однак ефективність оптичного розпізнавання символів залежить від якості документа, тому для оптимальної роботи можуть знадобитися коригування. Abbyy і Rossum OCR є широко використовуваними рішеннями, які підтримують автоматизовану обробку документів у бухгалтерії.

IoT надає нові можливості у сфері бухгалтерського обліку, дозволяючи розумне фінансове відстеження через підключені пристрої. Рішення IoT полегшують моніторинг транзакцій у реальному часі, відстеження активів і автоматизоване керування витратами. Проте, попри свої переваги, впровадження IoT у бухгалтерський облік передбачає високі витрати на інфраструктуру та проблеми з безпекою [18, с. 80]. Прикладами платформ, які інтегрують IoT у фінансові операції є SAP IoT і IBM Watson IoT.

Швидкий розвиток цифрових технологій змушує підприємства впроваджувати інноваційні рішення для оптимізації операцій, підвищення ефективності та забезпечення конкурентних переваг. Однак успішна інтеграція таких технологій потребує комплексного аналізу їхньої ефективності [19, с. 18], який передбачає оцінювання впливу на продуктивність, економію ресурсів, зменшення операційних ризиків і загальну результативність бізнес-процесів (табл. 2).

Таблиця 2

Оцінювання ефективності впровадження інноваційних рішень

Критерії	Опис	Вимірювання	Вплив на бізнес
Операційна ефективність	Визначає покращення в процесах, рівень автоматизації робочого процесу та ефективність виконання завдань.	Час виконання завдань, рівень використання ресурсів.	Збільшення продуктивності, зменшення затримок в операціях.
Зниження витрат	Оцінює витрати, зокрема витрати на працю та виправлення помилок.	Зменшення експлуатаційних витрат і витрат на обслуговування.	Підвищення рентабельності, зменшення витрат.
Повернення інвестицій (ROI)	Оцінює фінансові вигоди порівняно з початковими інвестиціями.	Співвідношення ROI, період окупності.	Обґрунтування інвестицій, підтримка довгострокового зростання.
Масштабованість	Оцінює здатність рішення адаптуватися до зростання та змінних потреб бізнесу.	Продуктивність рішення за умов підвищеного навантаження та його відповідність стратегіям майбутнього розширення.	Підтримка розширення бізнесу, уникнення вузьких місць.
Прийняття користувачами та задоволеність	Вимірює, наскільки добре співробітники та	Відгуки користувачів, рівень прийняття,	Поліпшення робочого процесу,

	клієнти приймають нове рішення.	задоволеність клієнтів.	позитивний досвід клієнтів.
Зниження ризиків	Оцінює зменшення операційних, фінансових або комплаєнс-ризиків.	Звіти про інциденти, рівень дотримання норм, рівень помилок.	Підвищена стабільність бізнесу, кращий менеджмент ризиків.
Точність і цілісність даних	Вимірює вплив інновацій на якість даних і зменшення кількості помилок.	Рівень кількості помилок, перевірки валідації даних.	Збільшена надійність даних, покращене прийняття рішень.
Час виходу на ринок	Оцінює, як інновація прискорює здатність доставляти послуги або продукти.	Час, необхідний для впровадження нових продуктів або послуг від концепції до виходу на ринок.	Швидше постачання продуктів/послуг, конкурентна перевага.

Джерело: власна розробка авторів

Операційна ефективність відображає рівень удосконалення бізнес-процесів, що досягається завдяки застосуванню інноваційних рішень. Вона стосується оцінювання впливу автоматизації та нових технологій на виконання завдань, оптимізації операцій і раціонального використання ресурсів. Ефективність таких рішень кількісно визначається шляхом аналізу часу виконання завдань, рівня використання ресурсів та загальної швидкості операційних процесів. Підвищення операційної ефективності сприяє зростанню продуктивності, скороченню операційних затримок і покращенню узгодженості робочих процесів.

Фінансовий аспект оцінювання інновацій охоплює визначення рентабельності інвестицій (ROI), яка дозволяє порівняти фінансові вигоди від упровадження інновації з витратами. Цей показник є важливим для

обґрунтування інвестицій у нові рішення та визначення їхньої економічної доцільності. Рентабельність інвестицій зазвичай вимірюється через коефіцієнт ROI та період окупності, що демонструє, за який час компанія отримає повернення вкладених коштів [20, с. 242]. Високий рівень рентабельності інвестицій свідчить про позитивний вплив інновації на прибутковість бізнесу, тоді як короткий період окупності свідчить про швидке повернення інвестицій.

Важливим чинником довгострокової ефективності інновацій є їхня масштабованість, тобто здатність адаптуватися до зростання бізнесу та його майбутніх потреб. Оцінювання цього критерію базується на аналізі продуктивності рішення в умовах підвищеного навантаження та відповідності майбутнім планам розвитку підприємства. Висока масштабованість гарантує, що компанія може уникнути вузьких місць у процесі розширення, що сприяє стабільному зростанню та довгостроковій стійкості бізнесу.

Ефективність будь-якого інноваційного рішення значно залежить від рівня його прийняття співробітниками та клієнтами. Визначення цього показника здійснюється шляхом аналізу відгуків користувачів, рівня впровадження технології та показників задоволеності клієнтів. Високий рівень позитивного сприйняття інновації свідчить про її відповідність потребам користувачів і підвищує загальну ефективність бізнес-процесів [21, с. 46]. Крім того, позитивний користувацький досвід сприяє підвищенню продуктивності та покращенню якості обслуговування клієнтів.

Інноваційні рішення також відіграють важливу роль у зниженні ризиків, пов'язаних з операційною діяльністю, регуляторною відповідністю та фінансовою стабільністю. Оцінювання цього аспекту здійснюється через аналіз рівня інцидентів, відповідності нормативним вимогам та частоти помилок у процесах. Зменшення операційних і фінансових ризиків сприяє підвищенню загальної стабільності бізнесу, покращенню стратегій управління ризиками та підсиленню конкурентоспроможності компанії на ринку.

Точність даних має важливе значення в сучасному бізнес-середовищі, оскільки помилкові дані можуть призвести до прийняття неправильних рішень, що негативно впливає на ефективність організаційних процесів. Одним з основних аспектів забезпечення точності є моніторинг рівня помилок та проведення регулярних перевірок даних, що дозволяє виявити потенційні неточності. Покращення цілісності даних через інновації значно підвищує здатність бізнесу приймати обґрунтовані, стратегічні рішення, що забезпечує конкурентну перевагу. Висока точність даних є важливим фактором для оптимізації прогнозування, розподілу ресурсів та стратегічного планування, оскільки дозволяє більш ефективно реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Час виходу на ринок визначає швидкість, з якою компанія може представити нові продукти чи послуги після впровадження інновацій. Цей показник відображає здатність інновацій прискорювати процеси розробки та впровадження продуктів, що дає підприємствам змогу оперативно реагувати на змінювані вимоги ринку. Скорочення часу, необхідного для впровадження нових продуктів чи послуг, відіграє важливу роль у зменшенні кількості затримок і підвищенні конкурентоспроможності організації, що є одним із чинників успіху в умовах динамічних змін ринку [22, с. 94].

Оцінювання ефективності інноваційних рішень є необхідним для компаній, спрямованих на забезпечення стійкого зростання та досягнення довгострокового успіху. Визначення основних показників ефективності, а також подолання викликів, що виникають під час упровадження інновацій, дозволяє організаціям максимально використовувати потенціал технологічних досягнень. Проте для забезпечення постійної адаптації та вдосконалення потрібно здійснювати систематичний моніторинг процесів інтеграції, що гарантує узгодженість інноваційних рішень із довгостроковими стратегічними цілями організації та їх здатність приносити вимірну й сталу цінність.

Цифрова трансформація бухгалтерського обліку є невіддільною складовою модернізації фінансового менеджменту, що підвищує загальну ефективність ведення бізнесу. У контексті постійного розвитку технологій МСП все частіше застосовують цифрові рішення для автоматизації облікових процесів, що дозволяє знизити витрати й підвищити точність операцій. Однак ефективна інтеграція цифрових технологій вимагає ретельного планування та стратегічних рішень, що забезпечують безперебійне функціонування й реалізацію інноваційних процесів (табл. 3)

Таблиця 3

Рекомендації для оптимізації цифрової трансформації бухгалтерського обліку

Рекомендація	Опис	Очікуваний результат
Інвестувати в хмарні бухгалтерські рішення	Перехід на хмарні платформи для забезпечення доступу до даних у реальному часі, покращення масштабованості та зниження початкових витрат.	Збільшена гнучкість, економія витрат та безперервний доступ до оновлених функцій.
Автоматизувати рутинні бухгалтерські завдання	Упровадження автоматизованих інструментів для таких завдань, як формування рахунків, нарахування заробітної плати та підготовка фінансової звітності.	Зменшення кількості людських помилок, підвищення ефективності та економія часу.
Підвищити безпеку даних та відповідність	Запровадження надійних заходів безпеки, таких як шифрування та багатофакторна автентифікація для захисту фінансових даних.	Покращений захист чутливої фінансової інформації та забезпечення відповідності нормативам.
Інтегрувати бухгалтерські	Інтеграція бухгалтерських систем з ERP, CRM та системами	Покращене прийняття рішень та ефективність завдяки обміну даними в

системи з іншими бізнес-функціями	управління запасами для безперешкодного обміну даними.	реальному часі між відділами.
Сформувати культуру цифрової грамотності та навчання	Забезпечення постійного навчання співробітників новітнім бухгалтерським технологіям та системам.	Вища компетентність співробітників та легше впровадження технологій.
Зосередитися на даних у реальному часі та аналітиці	Упровадження інструментів бізнес-аналітики для доступу до фінансових даних у реальному часі та прогнозової аналітики.	Більш обґрунтоване прийняття рішень, точне бюджетування та управління грошовими потоками.
Розробити дорожню карту цифрової трансформації	Створення стратегічного плану з чіткими цілями, термінами та показниками ефективності для цифрового переходу.	Краща узгодженість зусиль цифрової трансформації з бізнес-цілями та легше впровадження.
Регулярно моніторити та оцінювати продуктивність системи	Постійний перегляд продуктивності системи, аналіз відгуків користувачів та проведення регулярних аудитів.	Безперервна оптимізація та можливість своєчасно долати проблеми для підтримки ефективності системи.

Джерело: власна розробка авторів

Одним із найефективніших способів оптимізації цифрової трансформації бухгалтерського обліку є перехід на хмарні бухгалтерські платформи. Такі рішення пропонують численні переваги, зокрема доступ до даних у реальному часі, можливість віддаленої співпраці, покращену безпеку даних та масштабування відповідно до зростання бізнесу. Відсутність необхідності підтримувати дороге локальне обладнання дозволяє зменшити початкові витрати, підвищуючи при цьому гнучкість організації. Крім того, хмарні системи часто пропонують автоматичні оновлення, що гарантує

актуальність функцій та протоколів безпеки, дозволяючи компаніям завжди працювати з останніми версіями програмного забезпечення й зберігати високий рівень захисту даних [23, с. 29].

У процесі цифрової трансформації компанії мають визначити ті аспекти своїх облікових процесів, які можуть отримати вигоду від автоматизації, та впровадити відповідні технології для підвищення ефективності. Важливим є забезпечення безперебійної інтеграції автоматизаційних інструментів з наявними системами, що дозволяє повністю реалізувати потенціал цих технологій і забезпечити їхню максимальну ефективність.

Одночасно з автоматизацією процесів захист фінансових даних є пріоритетом для компаній. Зважаючи на посилювані загрози кібербезпеки, необхідно впроваджувати надійні протоколи захисту, щоб запобігти витоку конфіденційної інформації. Зокрема, компанії повинні дотримуватись міжнародних стандартів безпеки, таких як GDPR, та забезпечувати належну відповідність нормативним вимогам, наприклад, стандартам фінансової звітності [24, с. 16]. Для цього цифрові системи бухгалтерського обліку повинні містити функції шифрування, багатофакторної автентифікації, регулярних оновлень безпеки та резервного копіювання даних, що знижують ризики порушення цілісності й конфіденційності інформації.

Вибір та впровадження цифрових бухгалтерських рішень повинні супроводжуватись застосуванням найкращих практик у сфері кібербезпеки та відповідності. Регулярні аудити, навчання персоналу та встановлення надійних протоколів управління даними є важливими кроками для захисту фінансових даних і забезпечення дотримання законодавчих вимог.

Одним із важливих етапів цифрової трансформації є інтеграція бухгалтерських систем з іншими функціональними підсистемами бізнесу, такими як управління запасами, CRM та ERP. Така інтеграція забезпечує безперешкодний обмін даними між різними відділами організації, що сприяє

формуванню цілісного уявлення про фінансовий стан компанії. Вона також зменшує потребу в ручному введенні даних, що, відповідно, значно знижує ймовірність виникнення помилок. Завдяки цим зусиллям компанії можуть створювати точніші та актуальніші звіти, що суттєво підвищує ефективність управлінських рішень

Цифрова трансформація бухгалтерського обліку має численні переваги, зокрема покращення ефективності, точності та здатності приймати стратегічні рішення. Однак її успішне впровадження потребує ретельного планування, інвестицій у відповідні інструменти та постійного залучення співробітників [25, с. 64]. Дотримуючись вищезазначених принципів, компанії можуть ефективно оптимізувати процес цифрової трансформації, забезпечуючи при цьому безпеку, актуальність і відповідність облікових процесів швидко змінюваним вимогам сучасного бізнес-середовища. Це сприяє створенню ефективної, прозорої та керованої даними системи бухгалтерського обліку, що забезпечує довгостроковий успіх організації та підвищує її конкурентоспроможність.

Висновки. У дослідженні було розглянуто технологічні досягнення та оцінено їхні потенційні переваги й виклики для підвищення ефективності практики бухгалтерського обліку в секторі малого та середнього бізнесу. Отримані результати свідчать про значний потенціал цифрової трансформації українського малого й середнього бізнесу завдяки впровадженню таких технологій, як хмарний облік, блокчейн та інструменти автоматизації. Ці технології можуть допомогти ефективно подолати основні проблеми сектору, зокрема потребу в підвищенні точності фінансової звітності, оптимізації процесів і зменшенні витрат.

Крім того, доведено важливість комплексного підходу до цифрової трансформації, що охоплює не тільки вибір відповідних технологій, але й розвиток культури цифрової грамотності та постійного навчання

співробітників. Це дає змогу забезпечити ефективне впровадження та максимізувати переваги від новацій.

Перспективи подальших досліджень полягають в оцінюванні довгострокового фінансового впливу впровадження новітніх технологій на малий та середній бізнес, зокрема щодо рентабельності інвестицій та економічної ефективності. Також важливим є вивчення методологічних підходів та теоретичних основ для майбутніх досліджень, зокрема аналіз процесів прийняття рішень на основі даних, а також дослідження інтеграції штучного інтелекту та машинного навчання в системи бухгалтерського обліку

Список використаних джерел

1. Мацьків Г., Смірнова І., Малікова А., Пугаченко О., Дубініна М. Застосування технології блокчейн у бухгалтерському обліку та аудиті: досвід України та Казахстану. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 1(48). С. 180–192. URL: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3955> (дата звернення: 08.01.2025).

2. Яковенко А. О., Гнатєва Т. М., Мельничук В. М. Світові тенденції штучного інтелекту в бухгалтерському обліку. *Аграрні інновації*. 2024. № 23. С. 221–227. URL: <http://agrarian-innovations.izpr.ks.ua/index.php/agrarian/article/view/577> (дата звернення: 08.01.2025).

3. Манухіна М. Ю., Тацій І. В., Серікова О. М. Розробка інноваційних інструментів для бухгалтерського обліку в малому та середньому бізнесі України. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № (3–4). С. 49–54. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/29> (дата звернення: 08.01.2025).

4. Пилипенко Л., Тивончук О. Розвиток методики формування управлінської бухгалтерської звітності в системі корпоративного управління.

Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. № 2. С. 61–70. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/479> (дата звернення : 08.01.2025).

5. Маренич Т. Г., Зайцев Ю. О. Загальні положення облікової політики щодо фінансової звітності підприємств. *Перспективи розвитку обліку, контролю та фінансів в умовах інтеграційних і глобалізаційних процесів: матеріали II Міжнар. наук-практ. інтернет-конф.* (м.Харків, 30 жовтня 2020 р.). Харків, 2020. С. 76–82. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/9182> (дата звернення: 08.01.2025).

6. Гевлич Л. Л., Гевлич І. Г. Фінансова та управлінська звітність вітчизняних підприємств. *Економіка і організація управління.* 2020. № 1 (37). С. 49–59. URL: <https://r.donnu.edu.ua/handle/123456789/417> (дата звернення: 08.01.2025).

7. Бруханський Р., Спільник І. Цифровий облік: поняття, витоки та актуальний дискурс. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації.* 2020. Вип. 3–4. С. 7–20. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/43150> (дата звернення: 08.01.2025).

8. Манчур І. Рівень використання блокчейн-технології підприємствами України в сфері бухгалтерського обліку та аудиту. *Економічний аналіз.* 2021. Т. 31. № 3. С. 183–189. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1957/6565657031> (дата звернення: 08.01.2025).

9. Орлов І. Організація бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics.* 2022. Вип. 1. С. 265–274. URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/25> (дата звернення: 08.01.2025).

10. Баланюк І. Ф., Іванюк Т. Л. Застосування цифрових технологій в консалтингу з обліку і оподаткування. *Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки. Секція «Проблеми обліку і аудиту».* 2022. № 2 (18).

С. 8–15. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/12624?mode=simple> (дата звернення: 08.01.2025).

11. Шиш А. М. Хмарні технології у бухгалтерському обліку та фінансовому аналізі в Україні: аналіз відмінностей та стратегії адаптації до місцевого контексту. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 2. URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/13> (дата звернення: 08.01.2025).

12. Рогова Н. В. Трансформація політики, інструментів і технологій обліку та оподаткування в умовах цифрової економіки. *Фінансовий простір*. 2020. №. 2 (38). С. 103–116. URL: <http://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/768> (дата звернення: 08.01.2025).

13. Бурдяк М. І., Томашук І. В. Концептуальні засади формування стратегічних напрямків розвитку аграрних підприємств в умовах цифровізації економіки. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 1 (74). С. 3–16. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2024/74_2024/3.pdf (дата звернення: 08.01.2025).

14. Король С.Я., Ключко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. *Держава та регіони. Серія: економіка та підприємництво*. 2020. № 1. С. 170–176. URL: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-1-29> (дата звернення: 08.01.2025).

15. Кузь В. І. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах цифровізації господарських та управлінських процесів. *Бізнесінформ*. 2021. № 6. С. 197–204. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-6-197-204> (дата звернення: 08.01.2025).

16. Осадча О. О., Павелко О. В. Розвиток обліково-аналітичної системи в умовах цифровізації економіки України. *Вісник НУБГП. Серія «Економічні науки»*. 2021. Вип. 2 (94). С. 162–174. URL: <https://doi.org/10.31713/ve2202115> (дата звернення: 08.01.2025).

17. Пуцентело П., Довбуш А., Бінчаровська Т., Гомотюк В. Сучасні технології бізнес-аналітики як інструмент для підвищення бізнес-комунікації компанії. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2022. Вип. 1–2. С. 29–40. URL: <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/ibo/article/view/543> (дата звернення: 08.01.2025).

18. Руденко М. В. Проблеми та перспективи використання Інтернет-технологій у сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 79–87. URL: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/eapk_2019_10_p_79_87.pdf (дата звернення: 08.01.2025).

19. Томашук І. В., Сусіденко Ю. В., Бурдяк М. І. Глобальні тенденції розвитку світової економіки в умовах цифровізації: екологічний аспект. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 2 (75). С. 15–28. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2024/75_2024/5.pdf (дата звернення: 08.01.2025)

20. Домбровська Н. Цифрова трансформація бухгалтерського обліку: вплив технологій на ефективність та якість фінансової звітності. *Економічний аналіз*. 2023. Т. 33. № 2. С. 239–246. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/materialy-conf-10-11-23.pdf> (дата звернення: 08.01.2025).

21. Кобець Д. Л. Діджиталізація бухгалтерського обліку в контексті забезпечення конкурентоспроможності бізнесу. *Галицький економічний вісник*. 2023. Т. 83. № 4. С. 38–47. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/83/1187.pdf> (дата звернення: 08.01.2025).

22. Нестеренко І. В., Чміль Є. Л. Моделювання облікової політики в контексті забезпечення інноваційного розвитку підприємства. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 1 (01). С. 93–99. URL:

<http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/47> (дата звернення: 08.01.2025).

23. Онешко С., Хомяк Н., Томілова- Яремчук Н., Кобець Д. Розвиток цифрових інструментів бухгалтерської (фінансової) звітності та її роль у забезпеченні фінансової безпеки економічного суб'єкта. *Академічні візії*. 2022. Вип. 10–11. С. 29–37. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/66> (дата звернення: 08.01.2025).

24. Максимчук І. А., Уманець Т. М. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах: ризик-орієнтований підхід. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 8. С. 15–18. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/717> (дата звернення: 08.01.2025).

25. Шматковська Т., Дзямулич М. Стратегічний управлінський облік в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2022. Т. 74. № 1. С. 61–67. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/74/1043.pdf> (дата звернення: 08.01.2025).